

Gamtos tyrimų centras

Valstybinis mokslinių tyrimų institutas

Valstybės biudžetinė įstaiga, Akademijos g. 2, LT-08412 Vilnius.

tel. (8-5) 272 92 57, faksas (8-5) 272 93 52.

el. paštas sekretoriatas@gamtostyrimai.lt; el. puslapis www.gamtostyrimai.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre.

Kodas 302470603, PVM mokėtojo kodas: LT100002103012

GRAŽINTI
PRIIMAMAJAM2011-05-23
Nr. 19-4.11-881
Interesantų priėmimo ir informavimo tarnautoja

Margarita Bieliauskaitė

Panevėžio miesto savivaldybės administracijai
Lietuvos mokslų akademijai

2011-05-19 Nr. SR-533

2011-05-05 Nr. 19-4.11-881

DĖL NEVĖŽIO UPĖS SENVAGĖS

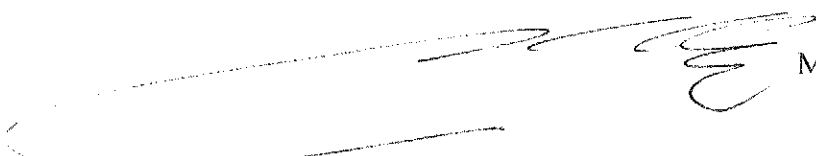
P. R. Karčiūnaitė
N. Jankauskas
 2011-05-23
 2011-05-24

Pastaraisiais metais Lietuvoje yra padidėjusi augalėdžių žuvų paklausa. Nors aukštesnioji vandens augalija vaidina didelį vaidmenį hidrobiontų gyvenime, tačiau per didelis makrofitų kiekis (virš 25 – 30 %) neigiamai veikia vandens ekosistemas. Kovai su vandens telkinių užaugimu gali būti taikomas biologinis metodas, įveisiant į juos baltąjį amūrą. Geriausiai įveisimui tinka dvivasariai baltieji amūrai, kadangi jaunesnių žuvų įtaka vandens augmenijai dar nėra tokia efektyvi. Baltasis amūras pradeda maitintis, kuomet vandens temperatūra pasiekia 12° C. Esant kiek aukštesnei vandens temperatūrai, šios žuvies dienos racionas sudaro 50 % jos kūno masės, o esant 25 – 30° C net 100 – 120 % jos kūno masės. Nustatyta, kad baltasis amūras suėsdamas 30 – 80 kg augmenijos priauga 1 kilogramą. Taigi šios žuvies įtaka vandens augmenijai yra akivaizdi. Dažniausiai įveisiant baltąjį amūrą, siekiama sustabdyti vandens telkinio užžėlimą arba jį dalinai sumažinti. Tačiau, įveisiant baltąjį amūrą, reikia būti labai atsargiam, nes jis gali net padidinti eutrofizaciją. Vandens telkinyje pasilieka iki 50 % sužalotos, maistui nepanaudotos augmenijos, kuri pūdama naudoja deguonį, didina uždumblėjimą. Be to, baltasis amūras virškindamas maistą gerai neįsisavina visų maistingų medžiagų. Patekusios į vandenį jos patrešia telkinį, dėl ko paspartėja likusių augalų augimas. Taigi, baltojo amūro, kaip ir kiekvienos naujos rūšies, introdukcija turi būti vykdoma labai apgalvotai, atsižvelgiant ne tik į vandens telkinio užžėlimą, bet ir į jo gylį, uždumblėjimą, pratakumą.

2003 m. į Nevėžio upės senvagę buvo įleista 100 kg (~100 vnt./ha) baltųjų amūrų, dėl to ženkliai sumažėjo vandens telkinio užžėlimas. Tačiau 2010 – 2011 m. žiemą šios žuvys išduso, nes susidarius storai ledo dangai (40 – 50 cm), kovo mėnesį ištirpusio deguonies kiekis vandenyje sumažėjo iki 0,77 – 0,86 mg/l.

Susipažinę su Jūsų pateiktais duomenimis apie Nevėžio upės senvagę, rekomenduojame šiais metais esamos vandens telkinio ekosistemos palaikymui įvesti ~10 vnt./ha dvivasarių baltųjų amūrų. Norint išvengti žuvų dusimo, būtina žiemos metu periodiškai stebėti deguonies kiekį. Nustačius kritinę jo koncentraciją (2 mg/l), nedelsiant imtis prevencinių priemonių. Nedideliame ir negiliam vandens telkiniui veiksmingiausia taikyti vandens aeraciją kompresorių ar deguonies balionų pagalba. Žuvų dusimo atveju, organizuoti darbus vadovaujantis 2011 m. sausio 28 d. LR Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-93.

Direktorius

 Mečislovas Žalakevičius